

SA 1. DEUS EX MACHINA

5. UNA NOVA SOCIETAT DE CLASSES

El **capitalisme** provocà la divisió entre **capital** i **treball** i estructurà la societat en dues **classes socials**: la burgesia i el proletariat.

La burgesia controlava el capital i, era per tant, la propietària de les fàbriques, de les entitats financeres i de les empreses. El proletariat, en canvi, era la coneguda com a “classe obrera” i vivia del seu treball a les fàbriques, mines i mitjans de transport a canvi d'un salari.

¿Quina diferència hi ha entre societat estamental i societat de classes? Les classes són grups socials que permeten la mobilitat social i entre les quals la categoria bàsica de definició social és el poder econòmic.

5.1. La nova elit social: la burgesia

La **gran burgesia** estava formada pels empresaris, banquers i grans propietaris agrícoles i es convertí en la nova classe dominant del nou món industrial. La seva riquesa, poder i prestigi permeté a la burgesia anar substituint, poc a poc, a l'aristocràcia en la vida social.

Per davall de la gran burgesia estava la **burguesia mitjana** formada per professionals (advocats, metges, etc.), per funcionaris i per comerciants. També hi havia una **petita burgesia** constituïda per botiguers, artesans i empleats que tenien unes condicions de vida no massa diferents a les del proletariat.



Generalment, aquelles persones que accedien a l'ensenyament universitari i formaven part dels grups intel·lectuals (professors, enginyers, caps d'institucions, etc.) provenien de la burgesia. De fet, es generaren veritables dinasties familiars d'empresaris, metges, advocats, etc.

5.1. La força de treball: el proletariat

En la nova societat industrial era necessària una gran **mà d'obra** per fer funcionar les màquines; era el que es coneixia com la **classe obrera** o **proletariat**.

El proletariat era la classe social més desfavorida, especialment perquè, en els primers temps de la industrialització, no hi havia cap legislació que regulàs les **condicions laborals** i els **salaris**, ni que garantís la protecció dels treballadors en cas de malaltia o accident. Això provocava que els obrers fossin sotmesos a unes dures condicions laborals i també a una fèrria disciplina.

Les jornades a les fàbriques i les mines eren d'entre 14-16h diàries, pràcticament sense descans setmanal, i les condicions ambientals eren molt deficientes (els obrers estaven exposats de manera continuada a renous i fums asfixiants). Els salaris eren molt baixos i, en cas de malaltia, accident o vellesa, no es cobrava. A més, els càstigs i les penalitzacions eren freqüents i l'empresari podia acomiadar un obrer sempre que volgués.



D'altra banda, els **nins** i les **dones** treballaven en les mateixes condicions que els homes, tant a les fàbriques com a les mines, però tenien salaris inferiors. Per exemple, a Anglaterra el salari dels nins equivalia a un 10% del dels homes, i el de les dones, a un 40% aproximadament.

Les dures condicions de vida, el cansament, les malalties i els accidents professionals, la desnutrició i les epidèmies feien que l'esperança de vida dels obrers fos molt baixa i que als 50 anys ja fossin vells.

Per a il·lustrar tot això, podem veure un fragment de la pel·lícula belga *Daens* i comentar-ho entre tots i totes.

▶ Explotación laboral y condiciones de la clase obrera a fines de SXIX Película DAE...

1. Completa la següent fitxa amb les paraules que hi ha dintre de la capsa. Ajuda't amb la informació extreta dels apartats anteriors:

burgèsia / capitalisme / nins / poderosos / mitjana / dones / proletariat / obrera / laborals / salaris / 14-16h / baixos /

El _____ provocà la divisió entre capital i treball i estructurà la societat en dues classes socials: la _____ i el _____.

La burgesia controlava el _____ i era la propietària de les fàbriques, de les entitats financeres i de les empreses. El proletariat, en canvi, era coneguda com la classe treballadora o classe _____ i vivia del seu treball a les fàbriques, mines i mitjans de transport a canvi d'un salari.

La burgesia es dividia en gran, _____ i petita burgesia. Eren rics i _____. En canvi, el proletariat era la classe social més desfavorida, especialment perquè, en els primers temps de la industrialització, no hi havia cap legislació que regulés les condicions _____ i els _____, ni que garantís la protecció dels treballadors en cas de malaltia o accident. Això provocava que els obrers fossin sotmesos a unes dures condicions laborals i també a una fèrria disciplina.

Les jornades a les fàbriques i les mines eren d'entre _____ diàries, pràcticament sense descans setmanal, i les condicions ambientals eren molt deficientes. Els salaris eren molt _____ i, en cas de malaltia, accident o vellesa, no es cobrava.

D'altra banda, els _____ i les _____ treballaven en les mateixes condicions que els homes, tant a les fàbriques com a les mines, però tenien salaris inferiors.

2. Reflexiona sobre les següents qüestions:

- Què t'ha cridat més l'atenció sobre les condicions laborals del proletariat?
- Què et sembla que els nins i les dones treballassin les mateixes hores que els homes, però cobressin molt menys?

- Creus que avui en dia això és possible? Per què?